

Protokół

17. posiedzenia, 3 sesji VII peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 3 lutego 1898 r.

Początek o godzinie 10 minut 45 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Andrzej Potocki, Mieczysław Urbański.

Obecnych posłów 122.

Ze strony Rządu: c. k. Rada dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół piętnastego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów; protokół szesnastego posiedzenia złożony jest w biurze marszałkowskiem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, iż p. Paszkowskiemu udzielił czterodniowego urlopu.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 3. lutego 1898. r., które przekazano następującym komisjom:

Komisji drogowej Ls. 1446.

Komisji budżetowej Ls. 1447, 1454, 1456, 1457, 1458, 1459.

Komisji petycyjnej Ls. 1448, 1449.

Komisji gminnej Ls. 1450.

Komisji administracyjnej Ls. 1451, 1452, 1453.

Komisji szkolnej Ls. 1455.

Komisji gospodarstwa kraj. Ls. 1461.

Wydziałowi krajowemu jako komisji Ls. 1462.

Komisji prawniczej Ls. 1463.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy król. stoł. miasta Lwowa o zezwolenie na pobór na rzecz funduszu ubogich miasta opłaty gminnej od wkładek totalizatora przy wyścigach konnych we Lwowie.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji administracyjnej.

P. Małachowski przemawia i wnosi, aby w myśl §. 50. regul. sejm. przystąpić

zaraz do drugiego czytania tego przedłożenia.

W rozprawie nad tym wnioskiem nikt głosu nie żąda.

Sprawozdawca zgadza się z tym wnioskiem.

Izba uchwała przystąpić do drugiego czytania.

Sprawozdawca uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Wydziału kraj.

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia . . . . . zezwalająca gminie król. stoł. miasta Lwowa na pobór na rzecz funduszu ubogich tegoż miasta opłaty gminnej od wkładek totalizatora przy wyścigach konnych we Lwowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie król. stoł. miasta Lwowa pozwała się pobierać na rzecz funduszu miejscowych ubogich dwa i pół proc. ($2\frac{1}{2}\%$) od wkładek totalizatora przy wyścigach konnych we Lwowie.

Art. II.

Powyzsza opłata ma być pobieraną w ten sam sposób i przez te same organa jak i 5% opłata skarbowa wprowadzona na podstawie §. 7. ustawy z dnia 31. marca 1890, pp. Nr. 53.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Gminie król. stoł. miasta Lwowa pozwała się pobierać na rzecz funduszu miejscowych ubogich dwa i pół procent ($2\frac{1}{2}\%$) od wkładek totalizatora przy wyścigach konnych we Lwowie.

Izba uchwała bez rozprawy art. I. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Powyzsza opłata ma być pobieraną w ten sam sposób i przez te same organa jak 5% opłata skarbowa wprowadzona na podstawie §: 7. ustawy z 31. marca 1890. Dz. p. p. Nr. 53.

Izba uchwała bez rozprawy art. II. zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba uchwała bez rozprawy art. III. zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj.

Sprawozdawca czyta:

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Izba uchwała bez rozprawy art. IV. zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia . . . . . zezwalająca gminie król. stoł. miasta Lwowa na pobór na rzecz funduszu ubogich tegoż miasta opłaty gminne

od wkładek totalizatora przy wyścigach konnych we Lwowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba uchwała kez rozprawy tytuł i wstęp ustawy.

Sekretarz p. Urbański wnosi przystąpienie do trzeciego czytania powyższego projektu ustawy bez czytania.

Izba uchwała przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy bez czytania, a następnie w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt powyższej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Małachowskiego w sprawie przyznania gminom wynagrodzenia za pełnienie funkcyj w poruczonym zakresie działania.

Przemawia p. Małachowski, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi przekazanie tego wniosku komisji prawniczej.

Izba uchwała bez rozprawy ten wniosek.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Średniawskiego o wyznaczenie corocznej kwoty 10.000 złr. na zalesienie stoków górskich.

Przemawia p. Średniawski, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi przekazanie tego wniosku komisji komasacyjnej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Następuje :

sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1896.

Sprawozdawca p. Rotter uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czy-

tania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Skarbkowskiej za rok 1896.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował Zarząd fundacyi nietylko do dokładnego wyjaśnienia przekroczeń preliminarza, czy to w kierunku dochodów, czy rozchodów, ale nadto do wytłumaczenia rażących, a bez osobnego wyjaśnienia niezrozumiałych różnic, jakie przedstawiają w latach tuż po sobie następujących cyfry czystych dochodów pojedynczych dóbr fundacyjnych.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu użyć wszelkich najsurowszych nawet z przysługujących mu środków, któreby oplakany stan dzisiejszy usunęły i sprawiły, ażeby przysze zamknięcia rachunkowe dawały nietylko arytmetyczny obraz wyniku gospodarki, lecz były jednocześnie wyrazem poprawy rzeczowej.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przez rzeczoznawców zbadał sposób administrowania i stan obecny gospodarstwa leśnego w majątkach należących do fundacyi skarbkowskiej.

Marszałek oświadcza, że gdy dalszy punkt porządku dziennego odnosi się również do fundacyi Skarbkowskiej, zamierza, jeżeli się nikt temu nie sprzeciwi, otworzyć rozprawę ogólną nad oboma sprawozdaniami.

Do tego oświadczenia marszałka nikt głosu nie żąda.

Następuje :

Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego co do stanu fundacyi Stanisława hr. Skarbka w roku 1897.

Sprawozdawca p. Rotter, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego pro-

stuje omyłkę druku, mianowicie, iż w punkcie 4-tym po słowie „rzemiosł“ ma być przecinek, zaś po słowie dalszem „za pożądaną“ przecinek należy wykreślić. Po tem sprostowaniu odczytuje sprawozdawca następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o stanie fundacyi Skarbkowskiej za rok 1897.

2. Sejm z uznaniem podnosi dostarczanie dat, odnoszących się do wychowanków po ich wyprawieniu z zakładu i wyraża życzenie, by rubrykę tę stale utrzymywać, a to przez umieszczenie dat nowych i uzupełniane ich wedle możliwości datami z lat dawniejszych.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, iżby w toku będącą sprawę zmian w statutach i instrukcyach fundacyjnych w roku 1898 do skutku doprowadził, a to w tym duchu, ażeby stosowna tych dokumentów modyfikacya zapewniła naczelnej władzy kontrolującej w celu dodatniego działania dla dobra fundacyi wpływ dostateczny.

4. Sejm uznając działalność Wydziału krajowego w kierunku szkoły rzemiosł, za pożądaną atoli uważa stosowną ingerencyę fundacyi w sprawie kontrolowania wyzwolić się u majstrów mających wychowanków zakładu, tak podczas praktyki, jak i podczas aktu wyzwoleń.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby z całą dla dalszego pożytecznego istnienia fundacyi konieczną bezwzględnością nalegał na uregulowanie finansów fundacyi, przedewszystkiem w kierunku ściągnięcia nadmiernie wysokich zaległości wszelkiego rodzaju, o ileby częściowo ich odpisanie nie było dosadnie i rzetelnie usprawiedliwione, nadto zaś, ażeby straty, któreby z niedbałego pełnienia obowiązków kuratorji dla fundacyi wynikły, poszukiwał materialnie na majątku winnego.

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby sprawę niedawno utworzonej,

obecnie niezajętej, niezmiernie ważnej posady nauczyciela rysunków technicznych miał na oku i spowodował, czego w kierunku tym dla dobra fundacyi potrzeba.

Izba przystępuje do rozprawy ogólnej.

Przemawia p. Klemensiewicz.

Przemawia p. Soleski.

Przemawia p. Bojko.

Przemawia p. Wereszczyński,

Przemawia p. Onyszkiewicz.

Przemawia p. Bojko.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca Rotter.

Przemawia p. Soleski dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Wereszczyński dla sprostowania faktu.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Skarbkowskiej za rok 1896.

Izba uchwała bez rozprawy punkt 1. wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował Zarząd fundacyi nie tylko do dokładnego wyjaśnienia przekroczeń preliminarza, czy to w kierunku dochodów, czy rozchodów, ale nadto do wyraźnego wytłumaczenia rażących, a bez osobnego wyjaśnienia niezrozumiałych różnic, jakie przedstawiają w latach tuż sobie następujących cyfry czystych dochodów pojedynczych dóbr fundacyjnych.

Izba uchwała bez rozprawy punkt 2. wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu użyć wszelkich najsurowszych nawet z przysługujących mu środków, któreby opłakany stan dzisiejszy usunęły i sprawiły, ażeby przyszłe zamknięcia rachunkowe dawały nietylko arytmetyczny obraz wyniku gospodarki, lecz były jednocześnie wyrazem poprawy rzeczowej.

Przemawia p. Pilat i wnosi, aby z tego wniosku słowo „opłakany“ podać osobno do głosowania.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji z opuszczeniem słowa „opłakany“.

Następnie uchwała Izba słowo „opłakany“.

Sprawozdawca czyta:

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby przez rzeczoznawców zbadał sposób administrowania i stan obecny gospodarstwa szczególnie leśnego w majątkach należących do fundacyi skarbkowskiej.

Przemawia p. Klemensiewicz i wnosi, aby do punktu 4-go dodać na końcu słowa: „a w razie stwierdzenia dewastacyi spowodował u właściwej władzy zamknięcie dotyczących przestrzeni lasowych“.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia p. Wereszczyński.

Przemawia p. Klemensiewicz,

Przemawia p. Onyszkiewicz.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Izba popiera poprawkę p. Klemensiewicza.

Przemawia p. sprawozdawca.

P. Wereszczyński żąda głosn.

Marszałek zapytuje, czy dla sprostowania faktu.

P. Wereszczyński oświadcza, że jako członek Wydziału krajowego może w każdej chwili głos zabrać.

Marszałek oświadcza, że po zamknięciu rozprawy, może udzielić głosu dla sprostowania faktu.

Izba uchwała punkt 4-ty wniosku komisji.

Następnie uchwała Izba dodatek proponowany przez p. Klemensiewicza.

Marszałek wzywa sprawozdawcę do odczytania wniosków z drugiego sprawozdania.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o stanie fundacyi Skarbkowskiej za rok 1897.

Przemawia p. Wereszczyński.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała punkt I-szy wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

2. Sejm z uznaniem podnosi dostarczanie dat odnoszących się do wychowanków po ich wyprawieniu z zakładu i wyraża życzenie, by rubrykę tę stale utrzymywać, a to przez umieszczania dat nowych i uzupełnianie ich wedle możliwości datami z lat dawniejszych.

Przemawia p. Osuchowski i wnosi, aby po słowie „wychowanków“ dodać słowo „i wychowanek“.

Izba popiera poprawkę p. Osuchowskiego.

Po zamknięciu rozprawy, przemawia p. sprawozdawca, godząc się na poprawkę p. Osuchowskiego.

Izba uchwała punkt II. wniosku komisji z poprawką p. Osuchowskiego.

Sprawozdawca czyta:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, iżby w toku będącą sprawę zmian w statutach i instrukcyach fundacyjnych w roku 1898 do skutku doprowadził, a to w tym duchu, ażeby stosowna tych dokumentów modyfikacja zapewniła naczelnej władzy kontrolującej w celu dodatniego działania dla dobra fundacyi wpływ dostateczny.

Izba uchwała bez rozprawy punkt 3-ci wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

4. Sejm uznając działalność Wydziału krajowego w kierunku szkoły rzemiosł, za pożądaną atoli uważa stosowną ingerencyę fundacyi w sprawie kontrolowania wyzwolić się u majstrów mających wychowanków zakładu, tak podczas praktyki jak i podczas aktu wyzwolenia.

Izba uchwała bez rozprawy punkt 4-ty wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby z całą dla dalszego pożytecznego istnienia fundacyi konieczną bezwzględnością, nalegał na uregulowanie finansów fundacyi przedewszystkiem w kierunku ściągnięcia nadmiernie wysokich zaległości wszelkiego rodzaju, o ile częściowe ich od pisanie nie było dosadnie i rzetelnie usprawiedliwione, nadto zaś, ażeby straty, któreby z niedbałego, pełnienia obowiązków kuratorji dla fundacyi wynikły, poszukiwał materialnie na majątku winnego.

Przemawia p. Stadnicki i wnosi, aby punkt 5-ty opiewał jak następuje:

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby nalegał na ściągnięcie zaległości czynnych o ileby częściowe ich odpisanie nie było należycie usprawiedliwione.

Izba popiera ten wniosek

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca wniosek p. Stadnickiego.

Marszałek konstatuje, że za wnioskiem tym głosowało 29 posłów.

Następnie uchwała Izba punkt 5-ty w stylizacyi proponowanej przez komisję.

Sprawozdawca czyta:

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby sprawę niedawno utworzonej, obecnie niezajętej, niezmiernie ważnej posady nauczyciela rysunków technicznych miał na oku i spowodował, czego w kierunku tym dla dobra fundacyi potrzeba.

Izba uchwała bez rozprawy punkt 6-ty wniosku komisji.

Marszałek uzasadnia §-fem 62 regulaminu odmówienie głosu p. Wereszczyńskiemu, zażądane po zamknięciu dyskusji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku p. Potoczka w przedmiocie ograniczenia ilości karczem i kwalifikacyi szynkarzy.

Sprawozdawca p. Wiktor Władysław Czaykowski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Stanisława Niezabitowskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd

I. do ograniczenia liczby nowo powstających karczem i szynków do miary koniecznej,

II. do poczynienia odpowiednich kroków celem uzupełnienia przepisów policyjnych w tym kierunku, aby tak dzierżawcy propinacyi jak i szynkarze ustanowieni przez dzierżawców propinacyi lub przez Dyrekcyę funduszu propinacyjnego odpowiadali pod względem kwalifikacyi tym samym warunkom, jakich wymaga dla szynkarzy ustawa przemysłowa w ustępach 1 i 2 §. 18.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o stanie krajowych niższych szkół rolniczych, szkoły uprawy i wyprawy roślin włóknistych w Gródku i szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

Sprawozdawca p. Czech, uwolniony na wniosek sekretarza p. Stanisława Niezabitowskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych, krajowej szkole uprawy roślin włóknistych w Gródku, tudzież o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia I. roku nauki w krajowej niższej szkole rolniczej w Suchodole z początkiem roku szkolnego 1898/9.

III. Sejm ustanawia następujący etat osób i płac grona nauczycielskiego krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole :

A.

Grono nauczycielskie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole składa się :

1. Z kierownika, zarazem nauczyciela fachowego, dwóch nauczycieli fachowych i nauczyciela do nauk elementarnych.

2. Z nauczycieli niestałych t. j. katechety i instruktora do robót praktycznych.

B.

Wymienieni pod A) 1. są urzędnikami krajowymi z wszystkimi prawami określonymi w ustanowie służby krajowej i w statucie emerytalnym.

C.

1. Pierwszy nauczyciel fachowy, a zarazem kierownik szkoły otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera roczną stałą płacę

w kwocie 1.300 zł. dodatek aktywalny o rocznych 140 zł. i dodatek pięcioletni o rocznej kwocie 200 zł.

2. Drugi nauczyciel fachowy otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera roczną stałą płacę w kwocie 1.000 zł. dodatek aktywalny o rocznych 100 zł. i dodatek pięcioletni o rocznej kwocie 100 zł.

3. Trzeci nauczyciel fachowy otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera roczną stałą płacę w kwocie 800 zł. dodatek aktywalny o rocznej 80 zł. i dodatek pięcioletni o rocznej kwocie 80 zł.

4. Nauczyciel do nauk elementarnych otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera roczną stałą płacę w kwocie 500 zł. dodatek aktywalny o rocznych 50 zł. i dodatek pięcioletni o rocznej kwocie 50 zł.

D.

Dodatek pięcioletni nadaje Wydział krajowy każdemu z tych nauczycieli podług powyżej oznaczonej stopy, skoro tenże pełnił na jednej i tej samej posadzie służbę przez pięć lat nieprzerwanie.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony na tej samej posadzie częściej jak pięć razy t. j. za 25 lat nieprzerwanej służby.

Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

E.

Stanowisko nauczycieli niestałych, którzy nie są urzędnikami krajowymi i nie mają prawa do emerytury, określi bliżej statut organizacyjny szkoły, tudzież regulamina i instrukcyje wydane na podstawie statutu.

O wysokości ich wynagrodzenia stanowi każdorazowy budżet krajowy.

IV. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt w kwocie 3.367 zł. na koszt utrzymania szkoły w Suchodole w r. 1898 a kredyt do wysokości 9.223 zł. na koszt jej urządzenia.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby z końcem letniego półrocza bieżącego roku szkolnego zwinął jednoroczny kurs dla uprawy i wyprawy roślin włóknistych Gródku.

VI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na następnej sesji sejmowej przedłożył wnioski na reorganizację szkoły ogrodniczej w Tarnowie w tym kierunku, iżby plan nauki teoretycznej odpowiadał umysłowemu poziomowi uczniów, do tej szkoły przyjmowanych, a plan nauki praktycznej obejmował w szerszej mierze naukę chmielarstwa i uprawy wikla-

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji, głosując nad punktem I. II. III. IV. V. i VI. oddzielnie.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu, na zaciągnięcie pożyczki do wysokości 30.000 złr

Sprawozdawca p. Górski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego, odczytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm następujący projekt ustawy raczy uchwalić:

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki do wysokości 30.000 złr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje :

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się zaciągnąć imieniem powiatu tarnobrzeskiego w krajowym funduszu pożyczkowym dla spółek wodnych

ewentualnie w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem pożyczkę do wysokości 30.000 zł. a. w.

Art. II.

Pożyczka ta ma być użytą wyłącznie na spłatę datku konkurencyjnego dla funduszu przedsiębiorstwa uzupełnienia obwatowania Wisły i Sanu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi Spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta :

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu, zezwala się zaciągnąć imieniem powiatu tarnobrzeskiego w krajowym funduszu pożyczkowym dla spółek wodnych, ewentualnie w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, pożyczkę do wysokości 30.000 złr. w. a.

Izba uchwała art. I. bez rozprawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. II.

Pożyczka ta ma być użytą wyłącznie na spłatę datku konkurencyjnego dla funduszu przedsiębiorstwa uzupełnienia obwatowania Wisły i Sanu.

Izba uchwała art. II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu ministrowi Spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy art. III. zgodnie wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki do wysokości 30.000 zł.

Zgodniż z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy.

Sprawozdawca wnosi przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania.

Izba uchwała bez rozprawy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, a następnie w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej w przedmiocie wybudowania nowego gmachu szpitalnego w Sokalu.

Sprawozdawca p. Gołuchowski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Stanisława Niezabitowskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, uznając potrzebę wybudowania nowego gmachu szpitalnego w Sokalu, upoważnia w myśl §. 15 ustawy z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47 Dz. ust. kraj. Wydział krajowy po zbadaniu planów i kosztorysów do zaciągnięcia długu do wysokości dwadzieścia trzy tysiące złr. i użycia uzyskanej gotówki na wybudowanie nowego szpitala, pod warunkiem, że reszta potrzebnej kwoty do wystawienia i urządzenia szpitala pokrytą zostanie:

a) kwotą ośm tysięcy złr. z szpitalnego funduszu rezerwowego;

b) kwotą szesnaście tysięcy pięćset złr. z ceny kupna i sprzedaży starego szpitala;

c) że brakującą kwotę dostarczy Rada powiatowa sokalska z własnych fundusów, a odpowiedni plac pod budowę ofiaruje bezpłatnie gmina królestwa gł. miasta Sokala;

d) wreszcie, że c. k. Namiestnictwo uzna plany budynku za odpowiednie wymogom sanitarno-policyjnym.

Sprawozdaniem niniejszem załatwioną została petycja l. s. 450.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej w sprawie budowy szpitala w Krośnie.

Sprawozdawca p. Jordan, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań w sprawie zamiaru wystawienia w Krośnie w r. 1898 szpitala, zbadania planów, kosztorysów oraz obranego placu i do ewentualnego dania przyrzeczenia przedłożenia Sejmowi na najbliższej sesyi projektu ustawy, nadającej szpitalowi w Krośnie charakter powszechności i publiczności, skoro Reprezentacya powiatowa i gminna w Krośnie odstąpią aktem fundacyjnym na własność szpitalowi budynek wraz z całym urządzeniem wewnętrznym przynajmniej na 15 łóżek i z zabezpieczeniem utrzymania szpitala w pierwszym półroczu, a c. k. Namiestnictwo orzeknie, że budynek i urządzenie odpowiadają wymaganiom sanitarno-policyjnym.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Marszałek oznajmia iż ma zamiar zamknąć posiedzenie i odczytuje następujący złożony do łaski marszałkowskiej wniosek.

W n i o s e k.

Niżej podpisani stawiają wniosek. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . zezwalająca gminie król. stoł. miasta Kraaowa na pobór na rzecz funduszu ubogich tegoż miasta opłaty gminnej od wkładek totalizatora przy wyścigach konnych w Krakowie

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i odomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Gminie król. stoł. miasta Krakowa pozwala się pobierać na rzecz funduszu miejscowych ubogich dwa i pół procent ($2\frac{1}{2}\%$) od wkładek totalizatora przy wyścigach konnych w Krakowie.

Art. II.

Powyzsza opłata ma być pobieraną w ten sam sposób i przez te same organa jak i 5% opłata skarbową, wprowadzona na podstawie §. 7. ustawy z 31. marca 1890, Dz. pr. p. Nr. 53.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Lwów, dnia 3. lutego 1898.

Wnioskodawca:

Andrzej Potocki w. r.

Sozański, Urbański, Wiktor Władysław Czaykowski, Jordan, Rotter, Zoll, Wodzie-

ki, Stanisław Jędrzejowicz, Czecz, Dunajewski, Weigel, Skrzyński, Górski, Karol Dzieduszycki.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku umieści na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje następujący wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, że niższa szkoła handlowa w Krakowie mimo to, że jest szkołą prywatną i bardzo szczupłe posiada fundusze, rozwijała się dotąd świetnie;

zważywszy, że w r. bieżącym otwarto drugą klasę wyższego jej kursu i zamierzono skutkiem tego zamienić ją na wyższą szkołę handlową;

zważywszy wreszcie, że te wyższe klasy utrzymywać się mogą tylko przy udzieleniu tak ze strony Wysokiego Sejmu krajowego, jakoteż ze strony c. k. Rządu, wyższej, jak dotąd subwencji, a w przeciwnym razie musiałyby być zwinięte,

niżej podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy dotychczasową subwencyę 2.000 zł dla krakowskiej szkoły handlowej podwyższyć do wysokości 4.000 złr., tudzież wezwać c. k. Rząd do podwyższenia jak najrychlejszego udzielanej przezeń subwencji.

Lwów, 3. lutego 1898.

Wnioskodawca

Zoll w. r.

Dr. Jordan, Rotter, Weigel, Bobrzyński, Wodziecki, Górski, St. Tarnawski, Borkowski, Madeyski, Potocki, K. Scipio, Dr. Jabłoński, Karol Czecz, Zamoyski, Michałowski, Goryaski, W. Niezabitowski, Kostheim, Fr. Jędrzejowicz, Rudrof.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku zamieści na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a
do Wysokiego c. k. Rządu.

W gminie Grębów w powiecie tarnobrzesckim, znajduje się szkoła ludowa czteroklasowa mieszana, w połączeniu z kursem rolniczym, na przeszło 5.000 ludności, do której powinno uczęszczać 1.122 uczniów. Budynek szkolny okazał się za szczupły i dlatego od kilku lat jedna sala w osobnym od szkoły domu się mieści, nadto budynek szkolny drewniany jest stary, zawaleniem grozi, którego reperacya nie warta kosztów, albowiem za potrzebą nowej szkoły, oświadczyli się inspektorowie szkolni, gmina Grębów z obszarem dworskim i przed czterema laty postanowiła wybudować szkołę nową, według planu szkoły ludowej w miasteczku Rudniku. Plan został zatwierdzony orzeczeniem c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnobrzegu pod 11. września l. 846 i rozpoczęto roboty około przysposobienia materiałów do budowy. Plan ten przerebiono i zrobiono w roku 1895, nowy drugi wraz z kosztorysem, przez technika rządowego, kosztą budowy obliczono na 16.000 zł. na co gmina i obszar dworski się zgodziły.

Postanowiono w maju 1896 rozpocząć budowę bezzwłocznie i zakupiono materiał murarski i ciesielski. Rada szkolna krajowa na ten plan i kosztorys jako za wysoki, nieprzystała, lecz zarządziła budowę szkoły według wzoru szkoły w Pawłosiowy z oznaczeniem kosztów budowy na 13.000 zł. z czego na fundusz krajowy przypadać miało 7.087 złr. 64 ct (szkica jednak stronom nie nadesłano). Na podstawie tego zrobił oddział techniczny c. k. Starostwa zarys szkoły w Grębowie. Na zasadzie tego planu rozpisano ponowną rozprawę konkurencyjną na dzień 10. maja 1897. Gdy plan obliczony na 300 dzieci okazał się nieodpowiedni dla Grębowa, więc strony oświadczyły wówczas, że zgadzają się, aby fundusz krajowy przyczynił się do budowy szkoły tylko

kwotą 7.087 złr. 64 ct., ale zażądały, aby władze szkolne zezwoliły wybudowanie budynku szkolnego obszernego, według planu z roku 1895, z kosztorysem na 16.000 złr., z czego resztę same strony t. j. gmina i dwór pokryją.

Rada szkolna krajowa, reskryptem z dnia 8. czerwca 1897, l. 11.513, przyjmując w zasadzie oświadczenie stron, zezwoliła na budowę większej szkoły, jedynie na podstawie szkicu ołówkiem narysowanego, według którego należało zrobić osobno sieni do mieszkania kierownika szkoły. Poprawkę tę uskutecznił inżynier Wysokiego Wydziału krajowego. Był to już czwarty plan! — na który się także strony zgodziły i do zatwierdzenia przedłożyły. Tymczasem c. k. Rada szkolna krajowa zmieniła wszystkie swoje poprzednie rozporządzenia, szkice, plany i zarządziła reskryptem z dnia 9. października 1897, l. 19.814 sporządzenie nowego planu i kosztorysów, na budowę szkoły w Grębowie dla sześciu sal szkolnych, kancelaryi, mieszkania kierownika z dwóch pokoi i kuchni i mieszkania drugiego nauczyciela z jednego pokoju i kuchni, jednak z zastrzeżeniem, że fundusz krajowy ma dopłacić tylko tę samą kwotę 7.087 złr. 64 ct. Żądano więc piątego planu i kosztorysu. Na tem sprawa stanęła, planów nowych niema, powała i piece w starej szkole się sypią, a dwór zniechęcony zwlekaniem sprawy c. k. Radą szkolną krajową, przez cztery lata, cofnął swoją warunkową deklaracyę co do przyczynienia się datkiem ponad ustawę.

Zważywszy, że każdy z tych planów kosztował znaczne pieniądze, że sama c. k. Rada szkolna zgadzała się na plany przez Radę szkolną miejscową przedłożone, żądając tylko poprawek, które zrobiono, że więc nie należy narażać strony na nowe zbyteczne wydatki; ze względu na to, że zachodzi niezbędna potrzeba wybudowania nowej szkoły i to w jak najkrótszym czasie t. j. w roku bieżącym, bo stary budynek szkolny przyszłej zimy nie wytrzyma, nadto, że materiał na budowę szkoły zna-

cznie jest uszkodzony, z powodu którego sprzedano ze stratą;

zważywszy, że c. k. Rada szkolna krajowa, zamiast znaglenia gminy do budowy, sama budowę tą już przez czwarty rok zwleka, przez projektowanie budowy szkoły według planów dla gminy nieodpowiednich, przez którą to szkołę taż gmina Grębów straciła już ofiarowany warunkowo przez obszar dworski naddatek, i że gmina na dalsze straty i nowe wydatki z powodu zwłoki musi być narażoną, do których fundusz krajowy zapewne się nie przyczyni;

zważywszy, że żądanie c. k. Rady szkolnej krajowej co do wystawienia mieszkania dla drugiego nauczyciela, nie jest w ustawie wymagane (art. 16. ustawa z dnia 1. stycznia 1889, l. 16 Dz. ust. kraj.), a gmina zamieszczająca w planie takie mieszkanie, uczyniła to tylko tymczasowo, dopóki nie zajdzie potrzeba tego lokalu, na osobną salę szkolną.

Zapytujemy się Wysokiego c. k. Rządu, czy mu jest wiadomem, o wszelkich prze-

szkodach, jakie czyniła c. k. Rada szkolna krajowa, budowie szkoły w Grębowie, powiecie tarnobrzeskim, i na jakich zasadach odmawia tejże gminie rozpoczęcia budowy, zamiast znaglenia i czy nie zechce poczynić kroki takie, ażeby gmina jeszcze w tym roku z wiosną budowę, z uwagi na gnijący materiał, rozpocząć mogła.

Interpelujący:

Franciszek Krempa w. r.

Dr. Bernadzikowski, Wójcik, Bojko, Sredniawski, Styła, Data, Niebyłowicz, Winiczuk, Ostapczuk, Nowakowski, Kramarczyk, W. Szwed, Warzecha, Żardecki.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 4. lutego 1898 roku godz. 10 rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godz. 2. min. 45 po południu.

Marszałek krajowy

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Andrzej Potocki w. r.

Stanisław Niezabitowski w. r.